

דו"ח סיום תכנית

שותפים יקרים,

עם סיום קבלת המענק מהקרן, נודה לכם אם תסכימו לחלוק עם הקהילה המקצועית את הידע שנרכש בתכנית – האתגרים, התובנות והלקחים להמשך. כך, כל אדם או גוף אשר עשויים להתעניין בתכנית או בתוצריה, יוכלו ללמוד ולהרוויח מהניסיון הרב והעשיר שצברתם.

תודה על הנכונות לשתף פעולה.

מידע כללי

שם הארגון בעברית	מכון ברנקו וייס	שם התכנית	רצפים הלכה למעשה
תאריך תום תכנית	08/2020	מס' תכנית	231
שם הארגון באנגלית	Branco Weiss Institute	תקופת המענק	09/2017-08/2020
שם ופרטי קשר מוביל התכנית	חובב בכר hovavb@brancoweiss.org.il	סכום המענק	1,200,000 ש"ח
שם איש/אשת קשר מהקרן:	רויטל דרורי		

1. תיאור התכנית ומטרותיה (עד 100 מילים):

מטרת התכנית הייתה ליווי פדגוגי של כ-120 מורים למתמטיקה במחוז המרכז, כדי להגדיל את עתודת התלמידים שיבחרו ללמוד מתמטיקה מוגברת בתיכון, על ידי יצירת רצף לימודים שש-שנתי, תוך התמקדות בשלב המעבר מחטיבת הביניים לבית הספר התיכון, וכך להבטיח את התמדת התלמידים בעלי הפוטנציאל ללימוד חמש יחידות במעבר מכתה ט' לכיתה י'. תכנית "רצפים הלכה למעשה" כינסה את מורי החטיבות והתיכונים בכפיפה אחת לתהליך התפתחות מקצועית, שנערך ב-4 אשכולות מחוזיים, בשיתוף מדריכי המחוז המדריכים בהם, על מנת שיכירו היכרות עמוקה, יחלקו מידע ויגבשו שגרות עבודה משותפות לטיפוח התלמידים.

עקב גודלו של המחוז הוחלט לעבוד באשכולות אזוריים. התכנית התחילה כפילוט עם מורי מתמטיקה ב-4 אשכולות ולאחר השנה הראשונה הוחלט להתמקד ברכזי מתמטיקה ומורים מובילים מתוך ההבנה שהם בעלי יכולת השפעה הגדולה ביותר בבית הספר שלהם. מפגשי האשכולות עסקו בתפיסת תפקיד ובפרקטיקה והתמקדו במעבר מהוראה ממיינת להוראה מטפחת, בעיסוק בתפקיד רכז המתמטיקה, בהיכרות הדדית בין הצוותים, בהכרת תכנית הלימודים השש שנתית, בסוגיות פסיכו-פדגוגיות וביצירת סדירויות תומכות רצף.

צוות ההדרכה המחוזי עבר במקביל תהליך התפתחות מקצועית במיומנויות אימון והנחיה שכלל מפגשי למידה, סיור לאסטוניה וביקורים בבתי ספר מובילים בארץ.

המדריכות המחוזיות נפגשו ופעלו בתיאום עם המפקחים הכוללים ומדריכות צוות ההדרכה המחוזי קיימו קשר מתמשך עם מנהלי בתי הספר שבהדרכתן.
 כל אשכול הונחה על ידי זוג מנחים (מומחה מתמטיקה ומומחה פסיכו-פדגוגיה) במטרה להראות דוגמה לשיתוף פעולה. צוות ההדרכה המחוזי השתתף בהנחיית האשכולות עם מנחי ברנקו וייס ובשנה האחרונה של התכנית, הוכפל מספר האשכולות – ב-4 אשכולות הנחו 2 מנחות ברנקו וייס בהשתתפות צוות ההדרכה, וב-4 אשכולות התקיימה הנחיה משותפת של מנחה ברנקו וייס ומדריך/ה קבוע/ה מהצוות.

2. מהם התוצרים והתפוקות של התכנית (עד 100 מילים)?

התכנית יצרה קשר בין רכזי ומורי המתמטיקה המובילים של החטיבות המזינות את התיכונים לבין רכזי ומורי המתמטיקה המובילים של התיכונים המוזנים מהן. בשנתה האחרונה (תש"ף) השתתפו בתכנית מעל 150 רכזי מתמטיקה ומורים מובילים ב-8 אשכולות.

תכנית רציפה פיתחה סדירויות להבטחת הרצף השש-שנתי:

- "משוב לאחור" – כלי המאפשר לרכזי המתמטיקה של ביה"ס המזין והמוזן לוודא את התמדת התלמידים בדרך של איתור תלמידים מוכשרים הזקוקים לעזרה עקב המעבר מהחטיבה לתיכון וקיום פגישות סדירות למציאת הדרך לשיפור מצבם.
- קיום קשרי עבודה רציפים בין רכזי המתמטיקה של החטיבה והתיכון על בסיס העמקת ההיכרות ביניהם.
- קיום ישיבות צוות משותפות לכלל צוותי החטיבה והתיכון.
- שיח פתוח בין צוותי החטיבה והתיכון בנוגע למדיניות מתן הציונים והשיבוץ לרמות.
- התכנית בנתה את הקשר על בסיס הצורך בשטח והביאה להכרה הדדית של תכניות הלימודים, לתיאום בין מורי החטיבה והתיכון באשר להיקף למידת הנושאים השונים בתכנית הלימודים, לתיאום חומרי הלימוד ודרכי ההערכה, לבניית סרגל מאמצים משותף בין ט' לי', לבניית תכניות מעבר משותפות, לכתיבת חוברות מעבר מט' לי', להתייעצות מקצועית בנוגע לשיבוץ התלמידים, לבניית שאלות בנושאים מתפתחים לאורך הרצף השש-שנתי ולרצון של המורים להשתתף בה.

3. מה למדתם במהלך התוכנית ומהם הלקחים להמשך? האם התוכנית תמשיך גם לאחר סיום המענק?

למדנו כי מורי המתמטיקה וצוות ההדרכה המחוזי מחויבים לתלמידיהם ולמקצוע ברמה גבוהה מאוד, הם רואים בפדגוגיה של למידת המתמטיקה ערך רב וששים אליו משימות משמעותיות.
 החיבור של התכנית לצורך העולה מהשטח הוא קריטי ומהווה בסיס להצלחה.
 גילינו כי קיימים מתחים בין מורי החטיבה והתיכון. מתחים אלה התפוגגו עם יצירת והעמקת ההיכרות בין צוותי המורים, והוסבו למנוע לעבודה משותפת.
 למדנו כי יש קושי להביא את מורי התיכונים להשתלמות המשותפת. נעשתה עבודה מקדימה ברמת הרכזים, הנהלות בתי הספר, ההדרכה והפיקוח, שהניבה פירות חלקיים. למיטב הבנתנו, מורי תיכון רבים רואים את ההתמקצעות בהכנה לבגרות את מטרתם ולא תופסים את הקשר עם מורי החטיבה כגורם הצלחה.
 להבנתנו יש ערך רב בהתאמות התרבותיות והמבניות של מערך ההתערבות.
 מנגנון ההפעלה שהביא להצלחת התכנית מורכב משילוב של גורמים רבים היוצרים את התמונה השלמה: שותפות מלאה עם המדריכות המחוזיות וצוות ההדרכה המוביל, טיפוח כוחות פנימיים כסוכני שינוי, מענה לצורך אמיתי של הרכזים והמורים בשטח, בניית שפה משותפת ונרטיב של שותפות כל המערכת השש-שנתית להצלחת התלמידים, עירוב השיח הפסיכו-פדגוגי

והשיח המתמטי, עיסוק בערכים ותפיסות פדגוגיות ותרגומם לפעילות ברורה וסדירויות בית ספריות, בניית מרחב בטוח לשיח בין המורים, יצירת אפשרויות לפעולות משותפות של מורי החטיבה והתיכון כמענה לצרכיהם, מתן אמון מלא במורים ומקום של כבוד לעשייתם וגמישות בדרכי הפעולה. בכוונת המחוז ומכון ברנקו וייס להמשיך את התכנית ולשלב כדרך פעולה מחוזית בתכניות ההתפתחות המקצועית של מורי המתמטיקה.

4. אילו הייתם מייעצים לקולגה אשר רוצה להוציא לפועל תכנית דומה – מהם שלושת הדברים אליהם חשוב לשים לב (בדיקה מקדימה, עשה/אל תעשה, תוצאות בלתי צפויות)?

1. לזהות את הצורך המהותי ביותר בשטח ולבנות את התכנית כך שתיתן לו מענה. חשוב לבחון את המצב על ידי מספר אנשים מתחומים שונים כדי להקטין את הטיית הצופה.
2. Walk the Talk – שימו את יתבכם על ה"איד" - העצה הכי משמעותית היא לפעול בדרך בה אתם מאמינים – נהלו את ההשתלמות ו בנו את המפגשים כך, שההתנהלות שלכם תייצג נאמנה את המסר שאתם רוצים להעביר.
3. לעסוק בפדגוגיה דרך המתמטיקה – מורי מתמטיקה צמאים לעיסוק בפדגוגיה של המתמטיקה ואוהבים לעסוק בה דרך מקרים רלוונטיים של הוראת מתמטיקה.
4. לעבוד עם ההנהגה המקומית ולתמוך בהובלה ובהתמקצעות של הכוחות הפנים ארגוניים ובבניית סדירויות ושגרות עבודה משותפות.

5. הערות נוספות:

תכנית "רצפים הלכה למעשה" נבנתה מתוך חיבור אותנטי ושיתוף פעולה פורה (Collaboration) בין מכון ברנקו וייס לבין צוות ההדרכה המחוזי, בהובלת המדריכות המחוזיות שלומית דוידוביץ' ומרב פוגל העומדות בראשו. פעלנו יחד לבניית סדירויות ארגוניות, שימשיכו לפעול גם לאחר סיום התכנית. הצלחת התכנית נשענת על מורים מעולים וצוות הדרכה יוצא מן הכלל - תודתנו נתונה לכל אנשי החינוך, השותפים והעוסקים במלאכה.

6. קישורים רלוונטיים (אתר אינטרנט, תוצרי תוכנית):

סיכום נתוני תכנית רצפים במספרי ואחוזי לומדי מתמטיקה מוגברת

אנו מחויבים לערכים של שקיפות ולמידה, ולכן מבקשים לעדכןכם כי בכוונתנו לפרסם את הדוח המלא (או תקציר מתוכו) באתר האינטרנט של הקרן.

תודה רבה ובהצלחה!
קרן טראמפ